

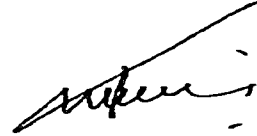
Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **T.C. Adalet Bakanı Sayın Akın Gürlek** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim. **31/07/2026**

Saygılarımla,

Op. Dr. Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

Türkiye, cezaevlerinde tutulan insan sayısı bakımından dünyada en üst sıralarda yer almaktadır. Uluslararası veri tabanlarında Türkiye'nin yüz binlerce tutuklu ve hükümlüyle dünyada en fazla mahpus barındıran ülkelerden biri olduğu görülmektedir. Bu tablo, yalnızca ceza infaz sisteminin değil, adalet politikasının, suçla mücadele anlayışının, yargılama süreçlerinin ve toplumsal güvenlik stratejisinin de sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Bir ülkede cezaevi nüfusu sürekli artıyor, cezaevleri kapasitesinin üzerinde doluyor, buna rağmen yurttaşlar sokakta kendini daha güvende hissetmiyor, çok sayıda sabıkası bulunan kişilerin yeniden suç işlediği olaylar kamuoyuna yansiyorsa, burada "sert ceza politikası" değil, başarısız adalet politikası vardır. Cezaevlerinin dolması tek başına güvenlik sağlamaz; suçun önlenmesi, yargılamanın adil ve hızlı yürütülmesi, tutuklamanın istisna olması, infaz sisteminin caydırıcı ve ıslah edici işlemesi gerekir. Bugün Türkiye'de bir yanda düşüncesini açıklayan, siyasi kimliği nedeniyle hedef alınan, iddianamesi dahi geciken kişiler tutuklu kalırken; diğer yanda onlarca suç kaydı bulunan kişilerin sokakta yeni suçlar işlediği haberleri kamuoyuna yansımaktadır. Bu çarpıklık adalet duygusunu yıkmaktadır. Cezaevleri dolup taşarken suçun azalmaması, adalet

sisteminin toplumu korumakta da, suçluyu ıslah etmekte de, mağduru güvence altına almakta da ciddi sorun yaşadığını göstermektedir.

Cezaevlerindeki aşırı kalabalık ise başlı başına bir insan hakkı sorunudur. Kapasite üstü koğuşlar, yetersiz hijyen, sağlık hizmetlerine erişim güçlüğü, kötü yemek, yetersiz havalandırma, psikolojik sorunlar, hasta tutuklu ve hükümlülerin tedaviye erişememesi, çocuklu kadın mahpuslar ve yaşlı/hasta mahpusların durumu artık ertelenemez bir kamu meselesidir. Devletin görevi cezaevlerini yalnızca doldurmak değil, insan onuruna uygun şekilde yönetmektir. Bu bağlamda;

- 1- Türkiye'nin cezaevlerinde tutulan kişi sayısı bakımından dünyada en üst sıralarda yer almasını Bakanlığınız nasıl açıklamaktadır? 2002 yılından bugüne Türkiye'de cezaevi nüfusu yıllar itibarıyla kaçtan kaç yükselmiştir? Aynı dönemde ceza infaz kurumlarının kapasitesi ve doluluk oranı nasıl değişmiştir?
- 2- Cezaevi nüfusu bu kadar hızlı artarken suç oranlarının ve kamuoyuna yansıyan ağır suç olaylarının azalmamasını Bakanlığınız nasıl değerlendirmektedir? Son beş yılda çok sayıda sabıka kaydı bulunan kişilerin yeniden suç işlemesi nedeniyle kamuoyuna yansıyan olaylar hakkında Bakanlığınızın yaptığı bir analiz var mıdır?
- 3- Tutuklama tedbiri hangi suçlarda ve hangi gerekçelerle yoğun biçimde uygulanmaktadır? Türkiye'de tutuklu yargılanan kişi sayısı ve toplam cezaevi nüfusu içindeki oranı nedir?
- 4- Cezaevlerinin kapasite üstü doluluğu nedeniyle koğuşlarda kişi başına düşen yaşam alanı, yatak sayısı, havalandırma süresi, sağlık hizmetine erişim ve hijyen koşulları bakımından Bakanlığınızın güncel tespitleri nelerdir?
- 5- Son beş yılda ceza infaz kurumlarında hijyen, yemek, sağlık, kötü muamele, kapasite fazlalığı, disiplin uygulamaları ve sevk işlemleri nedeniyle kaç şikâyet yapılmıştır? Bu şikâyetlerin kaç hakkında işlem tesis edilmiştir?
- 6- Ağır hasta tutuklu ve hükümlüler ile düzenli tedaviye ihtiyaç duyan mahpusların cezaevinde tutulmasına ilişkin karar süreçlerinde yaşanan gecikmeler nedeniyle Bakanlığınızın aldığı somut bir tedbir var mıdır?
- 7- Bakanlığınız, Türkiye'de cezaevi nüfusunun neden bu kadar arttığına, buna rağmen toplumda suç korkusunun neden azalmadığına ve cezaevi koşullarının insan onuruna uygun hale getirilmesine ilişkin kapsamlı bir raporu TBMM'ye sunacak mıdır?